

ξήχθη μετὰ πολλῆς ἐπιτυχίας, διότι καὶ οἱ μαθηταὶ τοῦ δραματικοῦ Συλλόγου ὑπεκρίθησαν ἄριστα τὸ μέρος των καὶ ἡ μουσικὴ ἐνεποίησε βαθυτάτην ἐντύπωσιν εἰς τὸ ἀκροατήριον, ὅπερ πολυπληθὲς καὶ ἐκ τῶν τὰ πρῶτα φερόντων ἐν τῇ κοινωσίᾳ τῶν Ἀθηνῶν συγκείμενον ἐξερράγη εἰς ἐπευφημίας καὶ ὑπὲρ τῶν ὑποκριτῶν καὶ ὑπὲρ τῆς μουσικῆς.

Εἰς τὰς ἀπαιτήσεις τοῦ κοινοῦ ὑπέικων ὁ Σύλλογος παρέστησε καὶ δεύτερον τὸ δράμα πρὸς τιμὴν τῆς Α. Υ. τοῦ διαδόχου. — Καὶ κατὰ τὴν δευτέραν ταύτην παραστασιν τὸ θέατρον ἦτο πλήρες, ἐτίμησε δὲ ταύτην ἅπασα ἡ βασιλικὴ οἰκογένεια, ἣτις μετὰ μεγίστου ἐνδιαφέροντος παρακολούθησε μέχρι τέλους τὴν ἀνέλιξιν τοῦ δράματος, ἐκφράσασα τὴν εὐαρέσκειάν τῆς ἐπὶ τῇ λαμπρᾷ διεξαγωγῇ τῆς ὅλης παραστάσεως.

Πρὸς γνῶσιν δὲ τῶν ἐταίρων τοῦ Συλλόγου καὶ τῶν ἀναγνωστῶν τοῦ Πλάτωνος ἐνομίσαμεν καλὸν νὰ καταχωρίσωμεν ἅπαντα τὰ κατὰ τὴν διδασκαλίαν τοῦ δράματος πραχθέντα, τὴν ἀνάλυσιν τοῦ δράματος, τὰς ὠραίας πρὸς τὸν Πρόεδρον τοῦ κ. Βένδερ ἐπιστολάς καὶ ὅ,τι ἄλλο ὑπὲρ τῆς παραστάσεως ἐγράφη.

ΟΛΙΓΑ ΤΙΝΑ ΑΦΟΡΩΝΤΑ ΕΙΣ ΤΗΝ ΑΠΟ ΣΚΗΝΗΣ ΠΑΡΑΣΤΑΣΙΝ
ΤΟΥ «ΦΙΛΟΚΤΗΤΟΥ»

Α

Ἑπόθεσις τοῦ δράματος.

Ὁ Φιλοκτῆτης, ὅστις τῇ ἐπιμελείᾳ τοῦ Διδασκαλικοῦ Συλλόγου πρόκειται νὰ παρασταθῇ ἐνταῦθα, παρεστάθη πρό τινος ἐν τῷ αὐλικῷ θεάτρῳ τῆς Ἀαρμστάτης ὑπὸ τῶν μαθητῶν τοῦ αὐτόθι Γυμνασίου, τῇ φροντίδι τοῦ Γυμνασιάρχου κ. Becker, τῶν διδασκτόρων κ. Bernard Bender ἐν Ἀαρμστάτῃ καὶ Keller ἐν Καρλσρούη.

Μεταξὺ τῶν μέχρις ἡμῶν διασωθεισῶν τραγωδιῶν τοῦ Σοφοκλέους οὐδὲν μᾶλλον τοῦ Φιλοκτῆτου κεῖται τόσον ἐγγὺς τῶν ἡμετέρων αἰσθη-

μάτων και τῶν ἀπαιτήσεων τοῦ νεωτέρου δράματος. Πᾶσα ἡ πράξις τοῦ δράματος τούτου, ἡ δέσις και λύσις τούτου, ἀναπτύσσονται ψυχολογικῶς ἐκ τῶν ἰδιοτήτων τῶν ἀλλήλοις ἀντιτιθεμένων χαρακτήρων. Ὁ Σχίλλερ ἐν τῷ Βαλλενσταίνῳ και τῇ Νύμφῃ τῆς Μεσσήνης παραχθεις ὑπὸ ἀκρίτου πρὸς ἀρχαίας ἑλληνικὰς παραστάσεις θαυμασμοῦ, συμπεριέλαβεν ἐν ταῖς τραγωδίαις του αἷτια τῆς ἀρχαίας τραγωδίας, ἧτις εἰς τὴν τύχην τὰ πάντα ἀναφέρει, και ἧτις ἀντίκειται πρὸς τὰς χριστιανικὰς περὶ κόσμου θεωρίας. Τούναντίον δὲ ὁ Σοφοκλῆς ἐν τῷ Φιλοκτῆτῃ τὴν τύχην περὶ ἐλαχίστου ποιούμενος ἐξ αὐτῶν τῶν τρόπων και τῆς οὐσίας τῶν δρώντων προσώπων ἐξάγει τὸν βίον, σκέψεις και πράξεις τούτων.

Ἐν τῷ δράματι τούτῳ ἡ λύσις ἐν τῷ χαρακτήρι τοῦ Νεοπτολέμου ἐπέρχεται διὰ τῆς νίκης τῆς ἀληθείας, ἐν τῷ Φιλοκτῆτῃ διὰ τῆς νίκης τῆς εὐσεβείας και τῆς ἀφιλοκερδοῦς τοῦ καθήκοντος ἐκπληρώσεως, ἐν δὲ τῷ τέλει τοῦ δράματος βλέπομεν πρὸ ἡμῶν οὐχὶ ἥρωα, ὅστις κατεάγη ὑπὸ τῶν Θεῶν και τῆς παντοδυνάμου μοίρας, ἢ κατεστράφη ἔνεκά τινος ἀμαρτήματος, ὅπερ προεκλήθη ἐκ Θεοῦ, ἀλλ' ἐν τῷ δράματι τούτῳ ἱκανοποιούμεθα, βλέποντες ὅτι ὁ πάσχων Φιλοκτῆτης μετὰ τὴν ἐξουδένωσιν και τὰ πολυειδῆ δεινὰ, κτᾶται τιμὴν και δόξαν, ἰᾶται, σώζει τοὺς συμπολεμιστάς του, και τὴν σύγκρουσιν, ἐν ἣ μετέστησεν αὐτὸν ἡ δικαία κατὰ τῶν συμπολιτῶν του ἔχθρα, λύει αὐτὸς ἄνευ ἠθικῶν και θρησκευτικῶν αἰτίων, ἐλευθέρως ὑποτάσσων τὴν ἰδίαν αὐτοῦ βούλησιν εἰς τὰς ἀπαιτήσεις τοῦ κοινοῦ μετὰ προθυμίας και χαρᾶς. Τοῦτο ἐξάγεται ὡς εὐχάριστος ἐξοδος τοῦ ἡμετέρου δράματος. Ὅσῳ δὲ ἀπλῆ εἶνε ἡ ὑπόθεσις, ἦν ὁ ποιητῆς ἐν τούτῳ ἀναπτύσσει, τόσῳ ἐντέχνως αὕτη διεξάγεται ποιητικῶς. Διὰ βραχέων δὲ μνημονευτέα κατὰ πρῶτον τὰ πρὸ τῆς ἀρχῆς τοῦ δράματος συμβάντα.

Κατὰ τὰς μαρτυρίας τοῦ Σοφοκλέους, ὁ Φιλοκτῆτης ἦτο υἱὸς τοῦ Ποίαντος, βασιλεὺς τῆς μεταξὺ τοῦ ὄρους Οἴτης και τοῦ Μαλικκοῦ κόλπου χώρας, ἐν Τραχινίᾳ και παρὰ τὸν Σπερχεῖον ποταμόν. Μετὰ τοῦ Ἡρακλέους εἶχεν ἐπιχειρήσει στρατείαν κατὰ τῆς Τροίας, καθ' ἣν κατεστράφη ὁ πατὴρ τοῦ Πριάμου Λαομέδων, και ὅτε ὁ Ἡρακλῆς, βασανιζόμενος ὑπὸ τοῦ διαβρωτικοῦ κάυματος τοῦ χιτῶνος του Νέσσου, ἐπεθύμει, ἐπὶ τῶν κορυφῶν τῆς Οἴτης περιφλεγόμενος, νὰ ἀναβῆ εἰς τὸν οὐρανόν, ὁ Φιλοκτῆτης ἤναψε τὴν πυρὰν και πρὸς ἀμοιβὴν ἔλαβε τοῦ Ἡρακλέους τὰ ἀναμάρτητα βέλη και τὸ τόξον. Βραδύτερον ὁ Φιλοκτῆτης εἰς

τῶν μνηστήρων τῆς Ἑλένης, ὑποχρεωμένος ἕνεκα τοῦ ὑπὸ πάντων τῶν μνηστήρων δοθέντος ὄρκου μετὰ τὴν ἀπαγωγὴν τῆς Ἑλένης, μετέσχε χάριν τοῦ Μενελάου τῆς Τρωϊκῆς ἐκστρατείας. Κατὰ ταύτην συνέβη ὥστε νὰ ὑπάρχη πάλιν ἀνάγκη θυσίας ἐπὶ τῆς νήσου Χρύσης ὁμωνύμου τῆ Νύμφη, εἰς ἣν ποτε εἰς τὸν κατὰ τοῦ Λαομέδοντος πόλεμον ὁ Ἡρακλῆς μετὰ τοῦ Φιλοκτήτου εἶχεν ἤδη θυσιάσει, ὁ δὲ Φιλοκτήτης ὄφειλε ν' ἀναζητήσῃ τὴν θέσιν, ἐν ἣ ὑπῆρχε τὸ ἀνοικτὸν καὶ οὐχὶ ὑπὸ στοῶν τοῦ ναοῦ κεκαλυμμένον ἱερὸν τῆς Νύμφης τέμενος. Καὶ εὔρε μὲν τὸν τόπον, ἀλλὰ κατὰ τὴν ὑπηρεσίαν ταύτην ἐδήχθη τὸν πόδα ὑπὸ ὄφειως, ὅστις ἐπροστάτευε τὸ ἱερὸν τῆς Νύμφης. Ὁ ἐκ τῆς πληγῆς πόνος ἐβασάνιζεν αὐτὸν τόσον, ὥστε ἡμέραν καὶ νύκτα ἐξέβαλε δυνατὰς οἰμωγὰς, αἵτινες ἐτάρασσον τὴν ἱεράν σιγὴν τῆς θυσίας· ἡ δὲ δυσωδία, ἡ ἐκ τῆς πληγῆς ἐκπεμπόμενη, καθίστατο ἀνυπόφορος. Κατὰ συμβουλήν λοιπὸν τοῦ Ὀδυσσεύς, ἀπεφασίσθη νὰ ἀπομακρυνθῇ τοῦ στρατοῦ ὁ Φιλοκτήτης, ὁ δὲ Ὀδυσσεὺς φέρει αὐτὸν, βαθύτατα κοιμώμενον, ἐπὶ τῆς παρακειμένης καὶ ἐρήμου νήσου Λήμνου, ἐνθα καταλείπει αὐτὸν μετ' ὀλίγης τροφῆς καὶ φορεμάτων, ἀλλὰ μετὰ τοῦ τόξου καὶ τῶν βελῶν τοῦ Ἡρακλέους. Ἐννέα ἔτη διήγαγεν ἐκεῖ ὁ Φιλοκτήτης ἐν μεγίστῃ ταλαιπωρίᾳ, μόνος, ἀσθενής, λίαν ὠργισμένος διὰ τὴν προσγενομένην αὐτῷ ὕβριν, καίτοι ὑπὲρ τοῦ στρατοῦ εἶχεν οὗτος δηχθῆ. Ἐνταῦθα τρέφεται ἀπὸ τῆς θήρας, ἣν τὸ πιστόν του τόξον θηρᾷ. Πῶς δὲ κατὰ τὸ δέκατον ἔτος πάντων τούτων τῶν δεινῶν ἀπαλλάσσεται, διδάσκει τὸ ἡμέτερον δράμα, οὐ ἡ σκηνὴ παρίσταται ἐν τῇ πετρώδει ἀκτῇ τῆς Λήμνου. Ὑψηλότερόν τι τῆς ταπεινῆς ἀκτῆς κεῖται τὸ ἀμφίθυρον σπήλαιον, ἐν ᾧ κατοικεῖ ὁ Φιλοκτήτης, κάτωθεν δὲ κρήνη τις. Ὁ θεατῆς ἐκ δεξιῶν μὲν βλέπει μεγάλους βράχους, μεταξὺ τῶν ὁποίων διανοίγεται εἴσοδος εἰς τὰ ἐνδότερα τῆς νήσου· ἐξ ἀριστερῶν δὲ βλέπει κόλπον θαλάσσης, ὀπισθεν ὄρη καὶ εὐφόρους κοιλάδας τῆς νήσου, ὧν ὑπέρκειται ὁ Μόσυχλος, ὄρος ἀναπέμπον πῦρ, ὅπερ νῦν δὲν διασώζεται πλέον, καταβυθισθὲν μετὰ τῶν πέριξ εἰς τὴν θάλασσαν.

Ἀριστερόθεν, εἰς τὴν εἴσοδον ἐκ τῆς ξένης κατὰ τὴν χρῆσιν τῆς ἑλληνικῆς σκηνῆς, πλησιάζουσιν εἰς τὸ σπήλαιον ὁ Ὀδυσσεὺς καὶ ὁ Νεοπτόλεμος, συνοδευόμενοι ὑπὸ ὑπηρέτου. Εἰσέρχονται δὲ κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἑλληνικοῦ θεάτρου εἰς τὴν σκηνήν, τὴν καλουμένην Προσκήνιον ἢ Λογεῖον, ὅπερ κεῖται ὑψηλότερον τῆς πρὸ τούτου κειμένης καὶ διὰ τὸν

χορὸν ὠρισμένης Ὀρχήστρας ἢ καὶ Θυμέλης καλουμένης. Τὸ ὑψηλότερον τοῦτο Λογαῖον, ἐν ᾧ ὁ Ὀδυσσεὺς καὶ Νεοπτόλεμος προσέρχονται, εἶνε πετρώδης τις παραδρομὴ, ἣτις εὐρίσκεται μεταξὺ τοῦ σπηλαιίου καὶ τῆς εἰς τὰ ἔμπροσθεν ἐκτεινομένης ταπεινοτέρας θαλασσίας ἀκτῆς, ἣτις παριστᾷ τὴν Ὀρχήστραν. Ἐκ τῆς παραδρομίδος ταύτης ἀναζητοῦσιν ὁ Ὀδυσσεὺς καὶ Νεοπτόλεμος τὸ ἄντρον τοῦ Φιλοκτήτου. Ὁ Ὀδυσσεὺς μένει ὀπίσω, ἵνα μὴ παρατηρηθῆ ὑπὸ τοῦ Φιλοκτήτου, ὅστις δικαίως τὸν μισεῖ. Ὁ Νεοπτόλεμος προχωρεῖ εἰς τὸ σπήλαιον καὶ περιγράφει αὐτό, λέγων ὅτι ὁ Φιλοκτῆτης εἶνε ἀπὼν, τῇ διαταγῇ δὲ τοῦ Ὀδυσσεὺς τάσσει τὸν ὑπηρέτην ὡς σκοπόν, ἵνα μετὰ προσοχῆς προσμένη τὴν ἄφιξιν τοῦ Φιλοκτήτου, ἵνα μὴ ἐπιπέσῃ κατ' αὐτῶν λαθραίως. Ὁ Ὀδυσσεὺς ἀπαιτεῖ ἵνα ὁ Νεοπτόλεμος, τῇ ἀπατηλῇ ὑποσχέσει τοῦ νὰ φέρῃ τὸν Φιλοκτῆτην εἰς τὴν πατρίδα, ἀρπάσῃ παρ' αὐτοῦ τὰ περίφημα τοῦ Ἡρακλέους ὄπλα — τόξον καὶ βέλη.

« Ἄλλ' αὐτὸ πρὸ πάντων, λέγει αὐτῷ, πρέπει νὰ σοφισθῆς, πῶς δῆλον ὅτι θὰ δυνηθῆς ν' ἀφαιρέσῃς τὰ ἀνίκητα ὄπλα. Γιγνώσκω καλῶς, ὅτι σὺ φύσει δὲν ἐγεννήθης ἵνα λέγῃς τοιαῦτα, οὐδ' ἵνα μηχανᾷσαι δόλους κακοῦς· ἀλλ' ὅμως τόλμησον, διότι γλυκὺ εἶνε νὰ λάβῃ τις τῆς νίκης τὴν δόξαν· δίκαιοι δὲ δυνάμεθα νὰ φανῶμεν ἐν τῷ μέλλοντι. Νῦν δός μοι σεαυτὸν ἐπὶ μικρὸν τῆς ἡμέρας μέρος εἰς τὸ ἀναιδές τοῦτο ἔργον, καὶ εἶτα κατὰ τὸν λοιπὸν χρόνον ὀνομάζου εὐσεβέστατος πάντων ἀνθρώπων ». Εἰς ταῦτα δὲ ὁ Νεοπτόλεμος ἀποκρινόμενος λέγει: « Δὲν ἐγεννήθην ἐγὼ, ὅπως πράττω τι διὰ δόλου, οὔτε, ὡς λέγουσιν, ὁ γεννήσας ἐμὲ ἦτο τοιοῦτος. Ἄλλ' εἶμαι ἔτοιμος διὰ τῆς βίας νὰ ἀπαγάγω τὸν ἄνδρα ». Ἄλλ' ὁ Ὀδυσσεὺς ἀντιδοξῶν εἰς ταῦτα λέγει: « Υἱὲ ἐνδόξου πατρός, καὶ ἐγὼ, νέος ὢν ποτε, τὴν μὲν γλῶσσαν εἶχον ἀργήν, τὴν δὲ χεῖρα ἐργᾶτιν. Νῦν ὅμως, πεῖραν κτησάμενος, βλέπω ὅτι τὰ πάντα κυβερνᾷ τῶν ἀνθρώπων ἢ γλῶσσα καὶ οὐχί τὰ ἔργα ». Μετὰ μακρὰν φιλονεικίαν ὁ Νεοπτόλεμος συναινεῖ, ἐπειδὴ μόνον διὰ τῶν ὄπλων τοῦ Φιλοκτήτου δύναται ν' ἀλωθῆ ἡ Τροία. Ὁ Ὀδυσσεὺς καταλείπει τὴν σκηνὴν καὶ ἐπανέρχεται εἰς τὸ πλοῖον, προειδοποιῶν ὅτι, ἂν ὁ Νεοπτόλεμος χρονοτριβῆ, αὐτὸς θ' ἀποστείλῃ τινὰ ὑπηρέτην εἰς ἔμπορον μετημφιεσμένον, καὶ κομίζοντα πλαστὰς εἰδήσεις· παραινεῖ δὲ τὸν Νεοπτόλεμον ἐκ τῶν πλαστῶν αὐτοῦ λόγων νὰ παραδέχῃται τοὺς ἐκάστοτε αὐτῷ συμφέροντας. Μετὰ ταῦτα προσέρχονται οἱ ἑταῖροι τοῦ Νεοπτολέμου, γέροντες καὶ νέοι ναῦται πολεμι-

σταί, 15 τὸν ἀριθμὸν, ἀποτελοῦντες τὸν χορὸν τῆς τραγωδίας. Ὁ χορὸς οὗτος τάσσεται εἰς δύο ἡμιχόρια πρὸς τὰ δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ ὑπὸ τοῦ ἡγεμόνος τοῦ χοροῦ καὶ τῶν ἡγεμόνων τῶν ἡμιχορίων, καὶ μάλιστα ἐπὶ τῆς προειρημένης ἔμπροσθεν καὶ ταπεινότερον κειμένης Ὀρχήστρας ἢ Θυμέλης, ἣτις ἐν τῷ ἡμετέρῳ δράματι, ὡς ἄνω ἐλέχθη, παριστᾷ τὴν ταπεινότερον κειμένην θαλασσίαν ἀκτὴν. Ὁ χορὸς προσέρχεται, ὅπως τεθῆ ὑπὸ τὰς διαταγὰς τοῦ κυρίου του. Ἐχει ἤδη ἀκούσει καθόλου ὅτι δύσκολον εἶνε νὰ πείσῃ τὸν Φιλοκτῆτην καὶ ὅτι ἀπαιτεῖται πρὸς τοῦτο μεγάλη σύνεσις, ἀλλ' ἐν τοῖς καθ' ἕκαστον εἶχεν ἐννοήσει τόσον ὀλίγον τοὺς λόγους τοῦ Ὀδυσσεύς, ὅσον καὶ ὁ Νεοπτόλεμος πρὸ μικροῦ. Ἔνεκα τούτου τότε ἀφελῶς καὶ πιστῶς λέγει: « Τί πρέπει ἐγὼ ἐν τῇ ξένη ξένος, ὦ δέσποτα, νὰ ἀποκρύπτω καὶ τί νὰ λέγω εἰς ἄνδρα ὑποπτον ; Λέγε μοι ! »

Ἐκ μέρους τοῦ χοροῦ ὁμιλοῦσιν ἐνταῦθα, κατὰ τὴν διάταξιν τῆς ἡμετέρας παραστάσεως, μόνον οἱ τρεῖς ἡγεμόνες τοῦ χοροῦ. Εἰς τὴν πρώτην ἐρώτησιν τοῦ χοροῦ ἀποκρίνεται ὁ Νεοπτόλεμος, ὅτι ὀφείλει νὰ παρατηρήσῃ τὸ σπήλαιον, ὁπότεν δ' ἔλθῃ ὁ φοβερὸς ἐκεῖνος ὀδοιπόρος, ὁ κατοικῶν εἰς τοῦτο, νὰ ἐπανέλθῃ ὁ χορὸς εἰς αὐτὸν ἔτοιμος εἰς πᾶσαν αὐτοῦ ὑπηρεσίαν. Ὁ διάλογος μεταξὺ τοῦ χοροῦ καὶ τοῦ Νεοπτολέμου, ποιεῖ εἰς τὸν θεατὴν γνωστὴν τὴν ἀμήχανον θέσιν τοῦ δεινῶς πάσχοντος ἐξορίστου. Ὁ χορὸς καταλαμβάνεται ὑπὸ οἴκτου πρὸς τοῦτον καὶ λέγει: « Οἰκτείρω τοῦτον, διότι χωρὶς οὐδεὶς τῶν ἀνθρώπων νὰ τὸν περιποιητῆται, χωρὶς νὰ βλέπῃ ὀφθαλμοὺς συντρόφου τινός, ὁ δυστυχῆς πάντοτε μόνος, ὑπ' ἀγρίας νόσου ὑποφέρει ». Ἦδη ἔρχεται αὐτός. Οἰμωγαὶ ὀπισθεν τῆς σκηνῆς ἐξερχόμεναι ἀναγγέλλουσι τὴν ἄφιξιν του. « Ἠκούσθη φωνὴ ἀνδρὸς τοιαύτη, οἷα ἢ φωνὴ πάσχοντος. Μετὰ δυσκολίας σύρεται ἐπὶ τῆς ὁδοῦ καὶ ἐκβάλλει μακροήχους κραυγὰς ». Ὁ Φιλοκτῆτης ἐπὶ βακτηρίας στηριζόμενος, καὶ μετὰ πόνου σύρων τὸν πονοῦντα πόδα, προσέρχεται καὶ ἐρωτᾷ: « ὦ ξένοι, ποῖοι εἰσθε, οἵτινες διὰ ναυτικῆς κώπης προσωρμίσθητε εἰς τὴν χώραν ταύτην ; Ποίας πατρίδος ἢ ποίου γένους δύναμαι ἐπιτυχῶς νὰ εἶπω ὅτι εἰσθε ; διότι ἔχετε μὲν στολὴν ἑλληνικὴν, προσφιλεστάτην εἰς ἐμέ, ἐπιθυμῶ ὁμῶς ν' ἀκούσω καὶ τὴν φωνὴν σας. Ἀξιῶσατέ με λοιπὸν ἀπαντήσεως ». — Νεοπτόλεμος. « ὦ ξένε, μάθε τοῦτο πρῶτον, ὅτι εἰμεθα Ἕλληνες », Ὁ Φιλοκτῆτης χαίρων ἀπαντᾷ: « ὦ φιλότατη φωνή ! Ἐκπληξὶν μοὶ προξενεῖ καὶ μόνον ὅτι ἤκουσα φωνὴν παρὰ τοιούτου ἀνδρὸς μετὰ μακρὸν χρόνον ! Τίς, ὦ τέκνον, σὲ προσωρμισε, τίς

ἀνάγκη ἐνταῦθα σὲ ἔφερε, τὶς ἐπιθυμία, τὶς ἀνέμων ὁ φίλτατος ; » Ἐνταῦθα ἐπὶ μικρὸν μὲν ὁ Νεοπτόλεμος χάριν τῶν συμπολεμιστῶν του γίγνεται ὄργανον τῶν δολοπλοκιῶν τοῦ Ὀδυσσεύς, ἀλλὰ μετ' ὀλίγον ἐκφαίνεται πᾶσα αὐτοῦ ἡ εὐγενὴς φύσις, νικᾷ δὲ ἐν τῇ ψυχῇ αὐτοῦ ἡ ἀλήθεια.

Ὁ Φιλοκτήτης καταλαμβάνεται ὑπὸ ἰσχυρῶν σπασμῶν, καθ' ἣν στιγμὴν καταλείπει τὸ σπήλαιον, ἔχων τὴν ιδέαν ὅτι ὁ Νεοπτόλεμος θὰ τὸν ὀδηγήσῃ εἰς τὸ πλοῖον, ἐν' ἀποπλεύσῃ εἰς τὴν πατρίδα. Ἐν τῇ ἀμηχανίᾳ ταύτῃ ὁ δεινῶς πάσχων ἀνὴρ ἐφοβεῖτο μὴ τυχόν ὁ Νεοπτόλεμος καὶ οἱ σύντροφοί του καταλίπωσιν αὐτὸν καὶ μόνοι ἀποπλεύσωσι τῆς νήσου. Ἐνεκα τούτου ἀναφωνεῖ : « Μὴ φοβηθῆς. καὶ μὲ ἀφήσης. Μετὰ μακρὸν διάλειμμα μοὶ ἐπανερχεται νῦν ἡ νόσος. Λάβε τὸ τόξον καὶ τὰ βέλη μου, τὰ ὅποια πρὸ ὀλίγου ἐζήτηεις, καὶ φύλαττε αὐτὰ, ἕως οὐ παρέλθῃ τὸ πάθημα. Ἄφες με νὰ κοιμηθῶ ἡσύχως. » Ὁ Νεοπτόλεμος λαμβάνει τὸ τόξον καὶ τὰ βέλη Ἀμφιρρέπει δέ, ἐνῶ κοιμᾶται ὁ Φιλοκτήτης, ἂν πρέπη ν' ἀκολουθήσῃ τὴν συμβουλήν τῶν συντρόφων, ν' ἀφήσῃ τὸν ἀσθενῆ ἐπὶ τῆς νήσου καὶ ν' ἀποπλεύσῃ μετὰ τοῦ ἐμπιστευθέντος αὐτῷ τόξου. Ὅτε δ' ὁ Φιλοκτήτης ἐξύπνησε καὶ συγκεκινημένος ἠὲ χαρίσσει τοῖς ξένοις, διότι ὑπῆρξαν πιστοὶ φύλακες αὐτοῦ, ὅπερ δὲν ἤλπιζε, — διότι εὐγενὴς εἶνε ἡ φύσις τοῦ Νεοπτολέμου, εὐγενὴς δὲ καὶ ἡ καταγωγὴ του, — τότε ὁ νεανίας δὲν δύναται ἐπὶ πλέον νὰ ἐξακολουθῇ ἀπατῶν. « Φεῦ ! τί ἄρά γε δύναμαι νὰ πράξω κατὰ τούτων ; » ἀναφωνεῖ· « δὲν γνωρίζω ποῦ νὰ στρέψω τὸν ἄπορον τοῦτον λόγον. Τὰ πάντα δυσχερῆ καθίστανται ὅταν ἀφήσῃς τὴν ἑαυτοῦ φύσιν πράττειν ὅ,τι δὲν πρέπει. ὦ Ζεῦ, τί νὰ πράξω ; Νὰ συλληφθῶ κακός, κρύπτων ὅσα δὲν πρέπει, καὶ λέγων τοὺς αἰσχροτέρους λόγους ; » Ἀποβάλλει τὸ προσωπεῖον, καὶ νικᾷ ἐν αὐτῷ ἡ ἀλήθεια. Φανερὰ λέγει εἰς τὸν Φιλοκτήτην ὅτι θὰ τὸν φέρῃ εἰς τὴν Τροίαν πρὸς τοὺς Ἀχαιοὺς, διότι μεγάλη τὸν πιέζει ἀνάγκη, ὅθεν δὲν πρέπει νὰ ὀργίζεται ἀκούων αὐτά. Εἰς τοὺς συντρόφους του, οἵτινες ἦσαν ἀπείκασμα τῶν αἰσθημάτων τοῦ κυρίου των, καὶ ἀκριβῶς ἐπίσης, ὡς ἐκεῖνος, ἥκτερον τὸν Φιλοκτήτην, ἀλλὰ καὶ ἐκ καλῆς προαιρέσεως ἡπάτων, ὁμολογεῖ ὁ Νεοπτόλεμος, ὅτι « μεγίστη συμπάθεια εἶχε καταλάβει αὐτὸν πρὸς τὸν ἄνδρα τοῦτον, οὐχὶ τῶρα πρῶτον, ἀλλὰ καὶ πρὸ πολλοῦ. » Ἦδη εἶνε ἕτοιμος ν' ἀποδώσῃ τὸ τόξον τοῦ αἰτουῦντος τοῦτο Φιλοκτήτου, ὅτε ἐκφαίνεται αὐτὸς ὁ Ὀδυσσεὺς ἐκ τινος πλησίον κειμένου κρυπτηρίου, ἐμποδίζει τὴν ἀπόδοσιν τοῦ τόξου καὶ ἐξερεθίζει τὸν